

Erik Lindgren

**Posthistoria från
Inlands Nordre härad**

Förord

Det lilla Inlands Nordre härad visar exempel på en poststation av det äldre slaget, vilken också hunnit vara ett förvaltningspostkontor under lång tid, nämligen Stenung(sund) i Norums socken. För hemortsamlande filatelister förbryllar kanske det faktum att katalogerna upptar en stråstämpel för Stenung, ehuru det inte fanns någon järnväg där under den tid då strålstämplarna användes. Men häradet har också haft tre poststationer som kom till på grund av att kronobrevbäringsansvaret överfördes på postverket, Håltå, Jörlanda och Ucklum samt några järnvägspoststationer, tillkomna 1907 och senare.

Jag presenterar dem kortfattat i den tidsordning de tillkommit, oavsett deras geografiska belägenhet. Jag är tacksam för synpunkter från mina läsare och ser gärna att det delvis mycket knapphändiga arkivmaterialet kan kompletteras.

I häftet om Inlands Södra härad (posthistorisk skriftserie nr 94) gör jag inledningsvis en berättelse om bakgrunden till kronobrevbäringsansvarens upphörande. En motsvarande sådan uppsats finns också i häftet "Guide för post- och samhällshistoria" (nr 100 i serien).

Växjö i november 1992

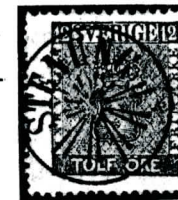
Erik Lindgren

Stenungsund

Namn Stenung 1966-06-15--1889-05-31

Stenungsund 1889-06-01--1971-09-30; 1990-10-01---

Stenungsund 1 1971-11-01--1990-09-29

Stenung(sund)

Förre kronolänsmannen Johan Niklas Kihlman utsågs till föreståndare för den poststation som med namnet Stenung öppnades den 15 juni 1866 och under de fem första åren endast hölls öppen under månaderna juni-augusti. År 1870 beslöts att poststationen skulle hållas öppen inte bara under sommarmånaderna utan under hela seglationsperioden varje år.

Efter länsmannens död beslöt poststyrelsen den 3 november 1874 att änkefru Julia Charlotta Kihlman skulle förordnas som föreståndare. Hon efterträddes genom poststyrelsens beslut den 27 mars 1879 av mamsell Walborg Erling.

Stenungs karaktär av bad- och rekreationsort med högre levnadskostnader än normalt började ge sig till känna. Den 8 mars 1883 ansökte Walborg Ehrling att få löneförhöjning med 200 kr per år utöver de 375 kr som hon haft sedan tillträdet. Hon medsände en kalkyl som efter avdrag av hennes kostnader för bostad, bränsle, ljus, lack och bläck m fl utgifter för posten visade att hon hade kr 165:48 att leva på per år, alldeles otillräckligt.

Postmästaren i Kungälv, under vilken poststationen då lydde, skickade ansökan vidare till poststyrelsen, som rutinmässigt meddelade att någon ändring av lönen inte kunde komma i fråga så länge kontraktet gällde. I hopp om att få igenom sitt äskande gjorde fröken Ehrling då en formell uppsägning den 26 mars 1883 av sitt kontrakt.

Nu skrev poststyrelsen till länsstyrelsen och begärde uppgift på någon annan lämplig föreståndare. Länsman J H Landberg förklarade i sitt remissvar till länsstyrelsen den 19 maj att det inte fanns någon sådan men gjorde följande tillägg som jag anser värda att citera:

"En av i år till Stenungssund inflyttade handlande är visserligen hågad att åtaga sig befattningen, men jag kan ej, okänd som han är för mig, vitsorda hans redbarhet och pålitlighet och har därvid tagit avseende på hans tvivelaktiga vederhäftighet såsom handlande på en med handlande förut tillräckligt besatt ort.

Att yrkade löneförhöjningen är påkallad, finner jag därav, att under sommarmånaderna daglig postutväxling förefinnes medelst ångbåtar.

Då poststyrelsen själv i skrivelse till Kungl. Majt:s Befallningshavande den 17 april 1882 ansett det med fördel förenat att använda såsom poststationsföreståndare personer av kvinnkön, så anser jag mig hava ytterligare skäl för mitt yttrande och då jag genom detta ikläder mig en slags risk, kan jag i följd därav ej föreslå någon annan än fröken Ehrling, som jag anser pålitlig och vilkens antagande jag anser för postverket medföra största säkerheten å denna poststation, varest stor postutväxling förefinnes".

Parentetiskt vill jag här nämna att även om länsmanen använde beteckningen Stenungssund blev poststationens namn inte ändrat till Stenungsund förrän den 1 juni 1889. Länsstyrelsen biträdde sin länsman i svaret till poststyrelsen den 24 maj 1883 och tillstyrkte fröken Ehrlings begäran om löneförbättring. Ändå skrev poststyrelsen på nytt den 13 juni 1883 till länsstyrelsen med förfrågan "huruvida vid Stenung finnes att hyra för poststationen lämplig lägenhet, som kunde under någon av de närmaste månaderna få tillträdas, därest person från annan ort skulle till poststationsföreståndare i Stenung varda antagen".

Svaret den 4 juli 1883 innehöll uppgiften att "hos handelsfirman Johansson och Bengtsson tvenne rum med kök för närvarande finnas att hyra emot etthundratjugo kronor för år, samt att för övrigt flera rum å Stenung finnas att hyra vilka dock nu under badtiden icke kunna få tillträdas, när de äro upplåtna åt badgäster",

En orsak till poststyrelsens envishet torde ha varit det faktum att det hos registratorn fanns flera ansökningar om att få tillträda lediga poststationsbefattningar, varav flera som inte avsåg någon speciell del av landet. En sådan fanns t ex från poststationsföreståndare Uno Björklund i Enånger, som blivit uppsagd från sin lägenhet. I denna var poststationen inrymd enligt gällande principer.

Fröken Ehrling blev sålunda kvar på sin post och fick också vara med om att byta ut datumstämpeln den 1 juni 1889 mot en med suffixet *sund*. Två månader senare tog fröken Mathilda Pilo över poststationen, nu med 600 kr i

årsarvode. Hon fick dessutom ett särskilt anslag på 60 kr under badsejouren från 1897. Detta biträdesanslag höjdes till hela 440 kr genom poststyrelsens beslut 1903. Nu var det full fart på badlivet i Stenungsund och ökat antal poststationer i omgivningen motiverade att ett förvaltningspostkontor inrättades.

Om detta beslöt regeringen den 6 juli 1906 och för tillämpning den 1 november samma år drogs poststationen in. Som chef för det ersättande fullständiga postkontoret tillsattes Karl Arvid Cervin. Han följdes av åtskilliga andra innan man på 1960-talet fann det lämpligt att minska antalet förvaltningsenheter och öka storleken på de återstående områden. Stenungsund blev sålunda en postexpedition 1967 och ingick då i Kungälv's förvaltningsområde, d v s samma som under poststationstiden.

Chef för postexpeditionen blev Håkan Olsson med den underliga titeln stationsmästare. Ny terminologi under 1970-talet förvandlade postexpeditionens beteckning till postkontor och chefen fick titeln postmästare. Annika Gullberg fick överta ansvaret för service till de drygt 8200 hushåll som har postadress 444 01 STENUNGSUND.

Postexpeditionen fick tilläggs-siffran 1 den 1 oktober 1971 i samband med att poststationen Stora Höga fick sitt namn ändrat till Stenungsund 2. När den sistnämnda orten åter fick sin ursprungliga postadress den 1 oktober 1990, togs tilläggs-siffran 1 bort från Stenungsund.

Poststationen i Håltå,

som f. n. lyder under Konzeffs post Expedition.

Undertecknad poststationsföreståndare är född den 3/9 1842;

antogs till e. o. tjänsteman vid Postverket den 7/12 1874;

och förordnades till nu innehavande befattning den 17/12;

är härförutan Åstrand,

och har förut, enligt förordnande den _____ varit poststations-

föreståndare i _____ under _____ år.

Håltå den 18 januari 18 75

Julius Östberg

Under en lång tidsperiod fick poststationsföreståndarna varje år skicka en personaluppgift till poststyrelsen via sina överordnade postmästare. Utan att det var föreskrivet hände det ibland att de försåg sina uppgifter med avtryck av datumstämpeln. Av detta har inte minst dagens stämpelforskning nytta.

Håltå

Håltå 1875-01-01--1879-06-30

När ansvaret för kronobrevbäringen övertogs av postverket öppnades en poststation i Håltå, där handlanden Julius Östberg i Vävra blev föreståndare med 100 kr i årsarvode. Posten kom dit två gånger i veckan via en gångpostlinje från den samtidigt öppnade poststationen i Håby med namnet Jörlanda.

Ebba Amanda Malmstedt tog över enligt poststyrelsens beslut i september 1877. Hon förlorade sitt arbete rätt snart, då en lantbrevbärare från Jörlanda började betjäna Håltå-borna från och med juli 1879.

Vid kommunalstämman i skolhuset den 2 oktober 1880 beslöt man vädja till poststyrelsen om att få poststationen återinrättad. Ordföranden Johannes Wilhelmsson fick tillsammans med B Snygg på Gullbrina uppdraget att framföra önskemålen. Den förste poststationsföreståndaren Julius Östberg förklarade sig villig att ansvara för poststationen.

I framställningen kallades lantbrevbäringen för "kringvandrande postbefordring". Den osäkerhet som fanns med den gjorde att "allmänheten sällan vågar anlita posten för befordran av värdeförsändeleer utan sänder dessa numera oftast med bud till Göteborg, och tidningsspridningen hämmas till stor del".

Sökandena återopade också en berättelse av postdirektör Frans Boberg över de inspektionsresor som han under året hade företagit inom länet, berättelser som skulle visa "att ovan påvisade olägenheter äro med sanna förhållandet överensstämmande".

Framställningen som daterades den 5 november 1880 föredrogs i poststyrelsen den 15 november. Den blev påtecknad att den inte ansågs bära vinna avseende. Den blev inte ens föremål för remissbehandling.

Nya försök att få poststationen åter gjordes upprepade gånger men det var först efter ett kvarts sekel som de kunde krönas med framgång. Vid en extra kommunalstämma i folkskolehuset den 14 juli 1907 utsågs en kommitté på tre personer "för att hos Kungl. Generalpoststyrelsen

söka få postgången till Hålda ordnad på ett mera tillfredsställande sätt".

Postmästare Karl Arvid Cervin i Stenungsund kunde vid det tillfället "ej annat än tillstyrka begäran, i synnerhet som en person, handlanden A J Thorén i Vävra (adress Lycke), förklarar sig villig att vara föreståndare mot låg ersättning, 150 kr per år". De närmast belägna poststationerna var då Lycke och Ytterby på ett avstånd från Vävra av nio resp tio kilometer från Thoréns handelsbod.

Även länsmanen och kronfogden tillstyrkte och postinspektionen fick efter ytterligare remisser beskedet att ett bättre namn på den nyinrättade poststationen i Hålda skulle vara Vävra, den största byn i Hålda socken. Eventuellt val av sockennamnet ansågs kunna leda till felsortering av post, avsedd för en poststation i Södermanland med namnet Hållsta.

Poststyrelsen beslutade enligt framställningen och med december månads ingång 1907 inrättades poststationen med namnet Vävra. Därmed fick hemortsamlande filatelisterna ännu ett stämpelavtryck till sina samlingar. På Oscarsmärken är det sällsynt, eftersom poststationen inrättades, när Oscars-frimärkena var på upphällningen. Det fortsatta ödet för poststationen i Vävra behandlas kortfattat i avsnittet med den rubriken.

Jörlanda 1875-01-01--1979-09-30

Namn Stenungsund POB 1 1971-10-01--1980-04-02

Stenungsund 1 - Jörlanda 1980-04-03--1985-12-16

Stenungsund - Jörlanda 1985-12-17--1990-09-29

Jörlanda 1990-10-01--

Jörlanda

När kronobrevbäringsansvaret övertogs av postverket i Bohuslän öppnades med 1875 års ingång en poststation i Håby vid postföringslinjen Göteborg-Kårehogen på den punkt där denna skilde sig från postlinjen Göteborg-Uddevalla. Poststationen i Håby fick namnet Jörlanda.

Enligt poststyrelsens beslut den 1 december 1874 utsågs provinsialläkaren August Charlés till föreståndare med 150 kr i årsarvode. Han efterträddes 1876 av August Guttormsson, vilken lyckades få arvodet fördubblat två år senare till 300 kr. Efter hot om att sluta fick han ytterligare påökning till 400 kr från den 1 april 1880.

Efter Guttormssons död 1891 tog apotekaren J L Nordgren över med Karl August Bäckgren som vikarie under en kortare period. Sedan apotekaren Carl Edvard Norberg tagit över från den 1 juli 1894, blev det fortsatt ganska täta byten på befattningen, folkskolläraren Gottfrid Cedergren (1899-1900), fröken Elfrida Evander (1900-1903) och fröken Karin Almegren (1903-1907). Den sistnämnda fick 400 kr i årsarvode, höjt till 500 kr från den 1 april 1906.

Med öppnandet av järnvägen Göteborg-Uddevalla för allmän trafik upphörde fröken Almegrens förordnande och järnvägens stationsmästare Eskil Rickard Mosesson tog ansvar också för posten 1907. När han förflyttades till Norsesund 1915, vikarierade ett par kontorsbiträden tills Carl Bernhard Liljenberg tog över ruljangsen från den 1 oktober 1915.

Redan den 1 april 1919 skildes post och järnväg åt och i en affär på 500 meters avstånd från järnvägsstationen inreddes den nya lantpoststationen med handlanden Gustaf Verner Gustafsson som föreståndare. Han efterträddes den 1 juli 1923 av Karl Gustafsson som lämnade sin post med åldersunderstöd den 1 december 1953.

Fru Ruth Johansson tog över efter honom och fick uppleva poststationens indragning den 1 oktober 1971. Poststationen ersattes då med ett postombud. I dess datumstämpel fanns gravyren STENUNGSUND 1 POB 1. I ett starkt föränderligt skede för det moderniserade postverket organiserades postombudet som ett postställe den 3 april 1980 med bl a den påföljden att en ny datumstämpel graverades, nu med dubbelnamnen STENUNGSUND 1 JÖRLANDA.

Förändringarna fortsatte och den formella beteckningen för postanstalten blev med 1986 års ingång postkontor och sedan den 1 oktober 1990 står det åter bara JÖRLANDA i datumstämpeln. Postkontoret finns sedan 1993 på entreprenad enligt organisationsformen "Nät 92" såsom "Post i butik".

Ucklum

Ucklum 1875-01-01--1975-04-30

Enligt poststyrelsens brev den 17 december 1874 till länsstyrelsen i Göteborg utsågs kronofjärdingsmannen Elias Andersson till föreståndare för poststationen i Ucklum vid Grössby på postlinjen mellan Göteborg och Uddevalla. Där fanns sedan länge en brevlåda i vilken det enligt statistiken hade lagts 62 brev i medeltal per månad under 1872 och något mera under 1873. Elias Andersson var redan vårdare av denna låda, vilken dock formellt drogs in genom poststyrelsens beslut den 7 februari 1876. Den ansågs inte nödvändig längre när det fanns en poststation helt intill. Troligen hade Andersson tagit ner den före det formella beslutet.

Poststationsföreståndare Elias Anderssons årsarvode blev 150 kr. Han fick detta höjt till 300 kr efter poststyrelsens beslut den 7 november 1885. Någon risk för indragning på ett tidigt stadium av poststationen fanns inte, sedan postdirektör Frans Boberg i sin inspektionsrapport den 31 december 1880 konstaterat att poststationens frimärksförsäljning låg på kr 565:63.

Elias efterträddes den 1 juni 1898 av Johan Oskar Andersson som i egenskap av hemmansägare hade den kvar till och med september 1933. Dessförinnan hade det varit bud på indragning av poststationen (diarienummer Ib 1923:847) men den fick leva vidare och övertogs av fru Ida Maria Lundgren. Hon frånträdde med september månads utgång 1962, då 71 år gammal. Efter en kort vakans tillsattes Ann Helena Kristina Isaksson den 1 december 1962. Hon avgick med 1971 års utgång och sedan hölls befattningen vakant i avvaktan på utredning av en större omorganisation som innebar att såväl poststationerna i Svenshögen och Ödsmål som den i Ucklum drogs in. Den nya organisationen genomfördes efter april månads utgång 1975. Agneta Öberg svarade för poststationen i Ucklum under den sista tiden. Hon fick därefter arbeta vid poststationen i Rönnäng. Lantbrevbärare Åke Andersson, som utgått från poststationen i Ucklum, fick nu börja sitt arbetspass i Stenungsund.

Jäger

Jäger 1901-11-01--1955-11-30

Utmed postlinjen mellan Göteborg och Uddevalla öppnades i Solberga socken den 1 november 1901 en poststation i Jäger med arrendatorn Johan Ferdinand Fredriksson som föreståndare. Han fick inledningsvis 150 kr i årsarvode, höjt från den 1 april 1903 till 300 kr.

		Göteborg—Uddevalla. (Från den 31 oktober 1901.)					
T. Th. L.	—	5,0	1,4	Göteborgs postkontor	O. F. S.	6,0	—
T. Th. L.	7,0	7,15	0,4	Sjöve poststation (Bärby gästgivaregård)	O. F. S.	3,55	4,5
T. Th. L.	7,45	7,45	0,1	Kornhalls färja å Hisingen	O. F. S.	3,25	3,25
T. Th. L.	8,5	8,5	0,5	Kornhalls färja å Inland	O. F. S.	3,5	3,5
T. Th. L.	9,0	9,15	0,5	Harestads poststation (Torsby)	O. F. S.	2,0	2,10
T. Th. L.	11,15	11,55	1,3	Lycke poststation (Tjufkil)	T. Th. L.	11,0	11,50
			1,3	Hälta			
O. F. S.	1,45	2,0	0,7	Jägers poststation	T. Th. L.	9,0	9,10
O. F. S.	2,45	3,0	1,2	Jörlanda poststation (skolhuset)	T. Th. L.	7,55	8,15
O. F. S.	4,30	4,30	0,2	Smedsöds gästgivaregård	T. Th. L.	6,40	6,40
O. F. S.	4,45	5,0	1,4	Ucklums poststation (Grössby)	T. Th. L.	6,15	6,25
O. F. S.	7,0	7,0	0,5	Åsens gästgivaregård	T. Th. L.	4,15	4,15
O. F. S.	7,45	8,0	0,6	Ljungkile poststation (gästgivaregård)	T. Th. L.	3,15	3,30
O. F. S.	9,0	9,15	0,9	Groheds poststation (gästgivaregård)	T. Th. L.	2,15	2,25
O. F. S.	10,30	—	10,6	Uddevalla postkontor	T. Th. L.	—	1,0

Visserligen gällde denna tidtabell från den 31 oktober 1901, men den utmed linjen angivna poststationen i Jäger skulle enligt beslutet öppnas den 1 november.

Ett antal av Solberga sockens invånare gjorde i mars 1906 framställning om att få en poststation i närheten av hemmanet Halltorp. Vid ärendets handläggning avstyrkte postmästaren i Kungälv framställningen bl a med motiveringen att de flesta sökandena hade "gott tillfälle att använda nuvarande poststationerna Jäger och Jörlanda, vilka ligga på ett ungefärligt avstånd av resp 0.5 och 0.6 mil från Halltorp, vars avstånd till Kungälv är ca 1.2 mil". I kronofogdens avstyrkande kunde man läsa att "inom Solberga socken redan finnes en poststation, nämligen Jäger, som är belägen på ca 3 kilometers avstånd från Halltorp". Poststyrelsen beslöt den 20 april 1906 att inte bifalla framställningen.

Johan Ferdinand Fredriksson skötte posten i Jäger under en kvarts sekel. I ett postföringsärende på våren 1907 när man började förbereda omorganisationen i anslutning till att järnvägen mellan Göteborg och Uddevalla skulle öppnas, förelåg ett förslag att ändra postföringen till Jäger. Gångpost fördes på tal och i sitt första svar den 24 april 1907 skrev Fredriksson bland annat följande:

"för min enskilda del kan vilket sätt som helst vara till belåtenhet, men allmänheten här har gått och hoppats på t o m daglig post, då järnvägen bliver färdig; skulle nu i stället poststationen degraderas så att det i vissa fall bleve sämre ställt än förut, så bleve här ett fasligt väsen med klander och klagomål i oändlighet".

Senare fick Fredriksson veta att postinspektionen genom utfärdade kungörelser skulle infordra anbud på bestridande av postföring med häst och vagn mellan Jörlanda och Jäger, varefter han svarade som framgår av illustrationen nedan. Det var rätt ovanligt att poststationsföreståndarna på den tiden använde datumstämpeln i tjänsteskriftväxling.

Återsändes till H. Postinspektionen i västra Postdistriktet med öfver, att gifva hvad jag kan för anskaffande af lämpelig postförare

Wårdsammant
J. F. Fredriksson

Poststyrelsens beslut omfattade senare bland annat "att posten till och från poststationen i Jäger skall anknytas till den blivande post- och järnvägsstationen i Jörlanda samt fortskaffas medelst häst och åkdon fyra gånger i var vecka, fram och åter",

Den 1 oktober 1928 tog Fritz Olof Birger Fredriksson över poststationen i Jäger. Han blev inte bara den andre utan också den siste ordinarie innehavaren, för poststationen drogs in den 1 december 1955.

Över Jäger expedierades under tiden 1 mars 1936 - 31 december 1953 posten till postombudet i Brattön. I postombudets datumstämpel fanns gravyren JÄGER POB 1.

Svenshögen

Svenshögen 1907-06-17--1988-07-01

Den 17 juni 1907 öppnades vid järnvägen Uddevalla-Göteborg en förenad post- och järnvägsstation i Svenshögen med stationsmästaren Thure Ferdinand Helander som ansvarig för både järnväg och post. Han ersattes den 1 juni 1912 av C F Johnsson som tidigare varit föreståndare för poststationen i Grohed. Den sistnämnde förflyttades till Ytterby den 1 november 1914 och efterträdaren, vars namn jag inte kunnat utröna, ansvarade för posten till och med mars 1919.

Därefter skildes post och järnväg och lägenhetsinnehavaren Johan Petter Nygren blev föreståndare för den ersättande lantpoststationen. Den övertogs efter hans död den 22 december 1938 av änkefru Alma Hedvig Nygren. Den 1 mars 1961 avgick hon med s k årligt understöd och Gustaf Arne Nygren tog över ansvaret för poststationen, som den 1 maj 1975 organiserades om till ett postställe. Detta drogs in den 4 juli 1988. Frågan om varför det var nödvändigt debatterades vid Lanthandelsdagen i Uddevalla den 6 november 1984 utan att något egentligt svar kom fram.

Vävrå

Vävrå 1907-12-01--1968-04-30

Det var inte utan protester som Håltå-borna fick sin poststation indragen den 30 juni 1879 i samband med att lantbrevbäring infördes. Ebba Amanda Malmstedt hade på hösten 1877 efterträtt ortens förste poststationsföreståndare, handlanden Julius Östberg. Hon miste sitt jobb efter drygt halvtannat år och en lantbrevbärare från Jörlanda blev ersättningen för förlorad postservice.

Protester hjälpte inte då och ett försök efter en kommunalstämma i socknens skolhus den 2 oktober 1880 att återfå poststationen misslyckades. Nya försök gjordes

upprepade gånger men det var först efter ett kvarts sekel som de började krönas med framgång.

Vid en extra kommunalstämma i "folkskolehuset" den 14 juli 1907 utsågs en kommitté på tre personer "för att hos Kungl.Generalpoststyrelsen söka få postgången till Håлта ordnad på ett mera tillfredsställande sätt".

Postmästare Karl Arvid Cervin i Stenungsund kunde vi det tillfället "ej annat än tillstyrka begäran, i synnerhet som en person, handlanden A J Thorén i Vävra (adress Lycke), förklarat sig villig åtaga sig föreståndarebefattningen till billigt pris, eller kr 150 per år".

De närmast belägna poststationerna var då Lycke och Ytterby på ett avstånd från Vävra av nio resp tio kilometer, räknat från Thoréns handelsbod.

Även kronolänsmannen och kronofogden tillstyrkte och postinspektionen fick efter ytterligare remisser beskedet att ett bättre namn på den tilltänkta poststationen i Håлта skulle vara Vävra, den största byn i Håлта socken. Sockennamnet ansågs kunna leda till felsortering av post avsedd för en poststation i Södermanland med namnet Hållsta.

		Ytterby—Harestad—Lycke—Ytterby.				
		(Från den 2 december 1907.)				
M. O. F.	—	8,45	0,75	Ytterby poststation	T. Th. L. 3,30	—
			0,55	Kornhall (å Inland).....		
M. O. F.	10,45	11,0	0,7	Harestads poststation	T. Th. L. 1,15	1,30
M. O. F.	12,0	12,30		Lycke poststation	T. Th. L. 11,45	12,15
			0,75	Tjufkilsby.....		
				Gullbringa.....		
M. O. F.	1,30	1,45		Vävra poststation	T. Th. L. 10,30	10,45
			0,9	Håлта skolhus.....		
M. O. F.	3,30	—		Ytterby poststation	T. Th. L. —	8,45
			3,65			

Poststyrelsen beslutade enligt framställningen och den 1 december 1907 inrättades poststationen med namnet Vävra, som nämnts i kapitlet om Håлта. Till föreståndare för den nya poststationen i Håлта socken antogs handlanden Alfred Julius Thorén, allt enligt förslaget vid framställningen. Hans årsarvode höjdes från 150 till 200 kr från och med 1910. Efter hans död den 20 mars 1914 tog fröken Hedvig Leontine Thorén över poststationen, senare gift Johansson. Hon sade upp avtalet till den 1 april 1939 och handlanden John Olof Eriksson blev platsens nye postchef. Efter dennes pensionering vid 1967 års utgång hölls befattningen vakant till dess poststationen kunde avvecklas den 1 maj 1968.

Spekeröd

Spekeröd 1908-05-01--1962-08-31

"För att väskinnhavarna skall få in utlagda medel jämte ersättning för besvär med posten uttaga de för varje in- och utlämnat brev en avgift av allmänheten av två öre".

I församlingar som inte hade någon egen poststation var den här omnämnda förmedlingen vanlig. Citatet är hämtat i ett brev till poststyrelsen den 17 januari 1908 från några personer i Spekeröds socken. De begärde att få en poststation, då de inte litade på de personer, som höll lösväskor med poststationen i Jörlanda. De skrev också bland annat följande:

"Åtminstone några av väskorna få hänga ute på en vägg eller stolpe i flera timmar tills ägaren får tid att avhämta den. Alltså måste vi själva avhämta vår post, för mången inom Spekeröd så lång väg som 15 kilometer, i Jörlanda, eller också få vi lämna ersättning åt annan som avhämtar den".

Vid den utredning som följde efter ansökan tycktes poststationsföreståndare E R Mosesson i Jörlanda hellre vilja att korrespondenterna i Spekeröds socken betjäna- des av lantbrevbäring från Jörlanda. Poststationsföreståndare Johan Andersson i Ucklum tillstyrkte däremot och det gjorde också postmästare Arvid Cervin i Stenungsund. Kronofogden i Inlands fögderi framhöll i sitt yttrande att postförhållandena behövde förbättras och att "detta fördelaktigast kan ske genom inrättande av en poststation i sockenstugan vid Kleva".

Så blev det också. Poststationen inrättades den 1 maj 1908 med namnet Spekeröd. Hemmansägaren Johannes Olsson blev föreståndare och fick 150 kronor i årslön. Hans dotter Apolia tog över rodret den 1 april 1909, när hon blivit myndig och fick följande år arvodet höjt till 200 kronor.

Poststationen kom till under en period då Postens ekonomi hade hunnit stabilisera sig väl efter den stora ansträngningen under 1800-talets sista decennier.

Ottilia Maria Nilsson tog över poststationen den 1 oktober 1914 och blev dess sista föreståndare. Hon fick medalj för nit och redlighet i statens tjänst och fick i samband med sin pensionering uppleva poststationens indragning den 1 september 1962. Hon gick då på sitt 73:e levnadsår.

Posten började försöka charma sina kunder med en ny policy efter många klagomål mot att namnen på de indragna poststationerna försvann. Sålunda medgavs att postorter fick återinföras under vissa förutsättningar och med begränsad kvotering. "Tilldelningen" i oktober 1991 omfattade 31 återinförda postorter och en helt ny postort (Rydebäck vid Helsingborg). I kvoten på 31 namn återfinns Spekeröd, vars namn alltså återinfördes den 1 oktober 1991 utan att något postkontor för den skull öppnades.

Ödsmål

Ödsmål 1909-11-01--1990-06-29

Inom Ödsmåls församling var man besviken när man upplevde hur poststationer växte upp i omgivningen utan att man själv gynnades med en sådan. Ett tiotal företrädare för socknen skrev den 12 maj 1875 till poststyrelsen och anförde bl a att man hade drygt 5/8 mil till Svanesunds poststation, som dessutom låg på Orust och var svår att nå vintertiden med is och stormig väderlek.

Ungefär lika långt hade man till Stenungs poststation, men den hade blott förbindelse med omvärlden under den tid då ångbåtarna gick och var således stängd vintertid. Detta framgår av kapitlet om Stenung i häftets början.

Undan förutsättning att ej Stenungs poststation bli förenad med landposten, anser jag den i förestående skrift omnämnda station Byn både passande och nödvändig. Hvarnorrus den 15 maj 1875

*J. H. Landberg
tjänstföreståndare
Kronolänsman i
Orsten*

Socknens närmaste säkra postförbindelse var därför Jörlanda på drygt halvannan mils avstånd. Brevet utmynnade i en begäran om en poststation på hemmanet Byn och kronolänsman J H Landberg intygade att en poststation där vore "både passande och nödvändig" om Stenungs poststation inte fick post via landsvägen.

Utan remissförfarande försåg poststyrelsen emellertid framställningen med påteckningen att den inte borde föranleda till vidare åtgärd.

Det gick inte bättre med en ny framställning ett kvarts sekel senare, när en kommunalstämma hade hållits på Ekenäs den 6 november 1899. Visserligen blev framställningen då tagen så pass på allvar att postinspektören i Göteborg, postmästaren i Orust, kronofogden i Inlands fögderi och poststationsföreståndaren i Stenungsund fick uttala sig. Sedan alla avstyrkt beslöt poststyrelsen den 4 april 1900 att framställningen skulle lämnas utan åtgärd.

Frejdbetyg.

Sida i Förs.-boken 109.

1. Att *Fröken Ebba Karolina Norberg i Ekenäs*
2. född den *24 December* år 1876 (*Sjuttiosex*)
3. ätnjuter _____ medborgerligt förtroende *är dotter till Folkhögskolan*
4. *läroare Axel Ferdinand Norberg i Ekenäs*
5. betygar *Ödsmål* församling i *Göteborgs-Molus* län
6. den *28 December* år 1899.

Axel Berg
kyrkoherde V. pastor ~~Kronolänsman~~

Nr 27. Håkan Ohlsson boktr., Lund.

Ebba Karolina Norberg i Ekenäs var föreslagen till föreståndare för den poststation som begärdes efter kommunalstämman den 6 november 1899. Det blev avslag på framställningen den gången.

Nära nog ytterligare ett decennium gick innan man lyckades få en poststation i Ödsmål och då tack vare att järnvägen kommit till bygden. Från den 1 november 1909 inrättades poststationen med banvakten Carl Oskar Karlsson som föreståndare. Han ansvarade också för transporten mellan järnvägen och poststationen. Denna flyttades med januari månads ingång 1917 till järnvägsstationen med Olga Maria Jansson som föreståndare. Hon var då i järnvägens tjänst men redan den 1 december 1919 skildes post och järnväg. Nu blev Olga Maria postanställd och slapp att få sin postlön inbakad i ersättningen från järnvägsbolaget. Hon fick svara för transporten mellan tågen och poststationen på 50 meters avstånd.

Tre gånger så långt blev transportavståndet för Alfrida Teresia Jansson-Karlsson, när poststationen flyttades till hennes bostad 1925. Karl Erik A Carlsson övertog efter henne 1953 och fick uppleva, hur poststationen förvandlades till ett postställe i maj 1975. Den omorganisationen vållade protester, inte minst från hembygdsföreningen. Termen postställe upphörde 1986 och med benämningen postkontor fick det finnas kvar med halvannan timmes öppethållande varje vardag utom lördagarna fram till den 25 juni 1990. Då drogs det in, men ortsadressen Ödsmål fick vara kvar med ändrat postnummer, 444 95 ÖDSMÅL i stället för 444 05 ÖDSMÅL som det varit under tiden närmast dessförinnan.

Kode

Kode 1920-05-01--

Solberga socken skulle få en andra poststation sent omsider. En framställning (diarienummer Ib 2512/1919) ledde till att en poststation öppnades med namnet Kode den 1 maj 1920 i samhällets lanthandel. Till föreståndare antogs Gustaf Sigurd Kjellberg, efterträdd med 1923 års ingång av Carl Julius Lindqvist. Den 1 juli 1924 flyttades poststationen till Svea Kristina Strömbergs bostad och hon blev ortens nästa poststationsföreståndare och efterträddes den 11 november 1936 av Margit Elisabet Petersson (född Strömberg). Hon fick 30 år senare ta emot medaljen för nit och redlighet i rikets tjänst och gick i pension den 1 maj 1975.

Poststationen upphöjdes till en s k C-postexpedition den 1 oktober 1977, blott för att genast kallas lokalpostkontor med då införd ny terminologi. Chef med titeln postmästare blev Mona Larsson som fick vara med om att inviga en ny lokal den 4 november 1985. Medlemmar ur Regionmusikkåren spelade "Scott Joplin" och Kodekonstnärinnan Rainer Hoffman fick pryda en vägg i postkontoret med sin tavla "Solberga slätt".

Centralisering av postutdelningen har skett till Kungälv men postkontoret har fått leva kvar, åtminstone tills vidare med sina 350 hushåll i tätorten. De övriga 750 hushållen i trakten får post genom lantbrevbäring från Kungälv men har postadress 442 04 KODE. Postkontoret lämnades på entreprenad den 3 april 1995 och ingår därmed i den stora gruppen "Post-i-butik".

1935-03-01--1971-09-30

Namn Stenungsund 2 1971-10-01--1990-09-29

Namn Stora Höga 1990-10-01--

Stora Höga

Den yngsta poststationen i Inlands Nordre härad blev den i Stora Höga. Den öppnades i järnvägsstationen den 1 mars 1935 med trafikbiträdet Emil Kjellgren som ansvarig. Han efterträddes redan den 1 maj 1936 av Isak Albert Svensson och därefter ansvarade ytterligare två järnvägsmän för posten, nämligen Erik Torsten Johansson (1954-1960) och Olov Gustav Andgard (1960-1963).

Den 1 juni 1963 skildes poststationen från järnvägen (diarienummer Dt 33/63) och den 1 oktober 1971 ändrades dess namn till Stenungsund 2. I Postens charmoffensiv gentemot hembygdsföreningarna ändrades namnet åter till Stora Höga den 1 oktober 1990.